

Arthur Rimbaud. *Mouvais sang*

Blogas kraujas

Iš protėvių galų paveldėjau balkšvai mėlynas akis, siaurą protą ir nerangumą kovoje. Mano apranga man atrodo tokia pat barbariška, kaip ir jų. Bet aš netepu sviestu plaukų.

Galai buvo labiausiai nevykę ano meto odalupiai, žolių degintojai.

Iš jų paveldėjau: stabmeldystę ir šventvagiškumo pamėgimą, - o! visas ydas, pyktį, gašlumą (gašlumas nuostabus!) ir, ypač, melą ir tinginystę.

Nekenčiu visų amatų. Meistrų ir darbininkų - visi jie muzikai ir driskiai. Ranka su plunksna prilygsta rankai su arklu. Kuris amžius teko rankoms! Niekad nekišiu rankų. Tarnystė nuveda per toli. Mane skaudina elgetavimo padorumas. Nusikaltėliai tiek pat šlykštūs, kaip ir kastratai; kai dėl manęs - aš nepaliestas, tad man vis tiek.

Tačiau! iš kur mano liežuvis toks suktas, kad iki šiol mane vedė ir gelbėjo mano tinginystę? Nepanaudodamas savęs, net savo kūno, visiškai nieko, tingesnis už rupūžę, gyvenau visur. Nėra šeimos Europoje, kurios nepažinčiau. - Tai šeimos, kaip mana, kurios viską gavo iš Žmonių teisių deklaracijos. Pažinau visus šeimų sūnelius!

Jei tik turėčiau turėti prabočių kiekvienu Prancūzijos istorijos momentu!

Bet ne, nieko.

Man visiškai aišku - visados buvau žemesnioji rasė. Nesuprantu maišto. Mano rasė temokėjo sukilti tik plėšikavimui: lyg vilkai prie žvėries, kurio patys nepapjovė.

Prisimenu Prancūzijos - vyresniosios bažnyčios dukters - istoriją. Prasčiokas, būčiau keliavęs į Šventąją Žemę; mano mintyse - švabų lygumų vieškeliai, Bizantijos vaizdai, Solymo sienos; Marijos kultas, susigraudinimas dėl Nukryžiuotojo atbunda manyje, tarp tūkstančių pagoniškų kerų. - Raupsuotasis, sėdžiu ant puodinių šukių ir dilgėlių, saulės graužiamos sienos apačioj. Vėliau, kaip samdinys karys, būčiau stovyklavęs po Vokietijos naktimis.

Ach! dar: raudoname skynime šoku *sabbato* šokį su senėmis ir vaikais.

Mano prisiminimai tesiekia tik šį kraštą ir krikščionybę. Nebūtų galo jiems šioje praeityje. Tačiau visados vienas, be šeimos; kuria gi kalba tada kalbėjau? Niekad nematau savęs Kristaus tarybose; anei didžiūnų - Kristaus atstovų.

Kas buvau praeitame amžiuje? Tematau save tik šiandien. Nebėra valkatų, nei neaiškių karų. Visa užklojo žemesnioji rasė - liaudis, kaip mėgstama sakyti, protas, tauta ir mokslas.

Oho! mokslas! Viskas pradėta iš naujo. Ir kūnui, ir sielai - paskutinis sakramentas, - turime mediciną ir filosofiją, - bobučių žoleles ir sudarnintas liaudies dainas. Ir galiūnų pramogos, ir jų draudžiami žaidimai. Geografija, kosmografija, mechanika, chemija!..

Mokslas, naujoji aristokratija! Progresas. Pasaulis žygiuoja! Kodėl gi jam nesisukti?

Tai skaičių vizija. Mes einame prie *Dvasios*. Tai visiškai tikra, sakau kaip orakulas. Viską suprantu, bet, nemokdamas išreikšti be pagoniškų žodžių, norėčiau tylėti.

Pagonių kraujas grįžta! Dvasia jau arti; kodėl gi Kristus nepadeda man, duodamas mano sielai kilnumą ir laisvę. Deja, Evangelijos laikai praėjo! Evangelija! Evangelija!

Su pasimėgavimu laikiu Dievo. Per amžių amžius, aš - žemesnioji rasė.

Štai ir Bretanės pakrantėje. Tenušvinta miestai vakare, Mano diena baigėsi - palieku Europą. Jūrų oras degins mano plaučius; nežinomi klimatai rudins odą. Plaukioti, kramtyti žolę, medžioti ir ypač - rūkyti; gerti stiprius, kai verdantis metalas, gėrimus - kaip mano mieli prabočiai aplink laužus.

Grįšiu geležiniais sąnariais, tamsia oda, įtūžusia akimi: iš mano veido visi spręs, kad priklausau stipriųjų rasei. Turėsiu aukso: būsiu dykas ir brutalus. Moterys lepins tuos plėšrius paliegėlius, grįžusius iš šiltųjų kraštų. Būsiu įmaišytas į politiką. Išgelbėtas.

Dabar aš prakeiktas, bjauriuosi tėvyne. Geriausia - visai girtas miegas jūros pakrantėje.

Kelionė atidėta. Vėl trauksiu šio krašto keliais, nešinas savo yda; yda, įleidusia skausmo šaknis į mano šoną - nuo pat subrendimo, - ji kyla į dangų, muša mane, parverčia ir tampo.

Paskutinioji nekaltybė ir kuklumas. Pažadėta. Nėra ko pasakoti pasauliui savo šlykštesių ir išdavysčių.

Pirmyn! Žygis, našta, dykuma, nuobodulys ir pyktis.

Kam pasiduoti? Kokį žvėrį garbinti? Kokias šventąsias statulas nugriauti? Kieno širdis draskyti? Kokį melą saugoti? Kieno kraujyje braidžioti?

Verčiau vengti teisingumo. Kietas gyvenimas, primityvus savęs glušinimas - pakelti sudžiūvusias pirštais karsto dangtį, atsisėsti, užsidusinti. Štai taip - nei senatvės, nei pavojų: teroras - ne prancūzo būdai.

Ach! aš toks apleistas, siūlau bet kuriam dieviškajam vaizdeliui savo polėkius į tobulumą.

O, mano pasiaukojimo gilumas! O, nuostabi manoji artimo meilė! Vis tik čia, žemėje!

De profundis Domine, koks aš kvailas!

(iš **Sezonas Pragare**, une Saison en Enfer)

Pastabos

Blogas kraujas

(Mouvais sang)

Rimbaud nori paaiškinti, kodėl jis netinkamas gyvenimui - kalta žema kilmė. Kaip pagoniui ir prasčiokui, jam svetima ir krikščionybė, ir naujoji aristokratija - mokslas. Bet blogo kraujo ištakos dar giliau - individuali jo prigimties sąranga daro jį prakeiktuoją, raupsuotoją.

Protėviai galai

(J'ai de mes ancêtres gaulois l'œil bleu blanc, la cervelle étroite...)

Rimbaud tapatina save su pagonimis ir pavergtaisiais. Jo išoriniai bruožai: šviesios perregimos akys, taigi poetas - aiškiaregis; siauras protas - užsispyrimas eiti vienu keliu iki galo; nevikrumas - poetas sužeidžia ir save, ir kitus savo eksperimentuose. Išore - jis visiškai barbaras, atsisakęs bet kokio rafinuotumo, net "netepa sviestu savo plaukų".

Bet aš netepu sviestu plaukų.

(Mais je ne beurre pas ma chevelure).

Sviesto (lot. *butyrum*) romėnai beveik nežinojo. Jo reikšmę ir naudojimą bandė paaiškinti Plinijus. Tačiau žinomiausia yra Sidonius Apollinaris nuoroda į burgundiečius, tepančius plaukus sviestu. Vyskupas atsiprašo už dvoką, sklindantį nuo Burgundijos vadų.

Angl. "butter" kieta –t- rodo ankstyvą skolinį.

Tacitas "De Vita Agricoloe" perteikia supoetintą barbarų vaizdą (daugiau apie Tacito požiūrį į barbarus žr. "Germania"). Tačiau jis pats nematė germanų, - greičiausiai jis užrašė pasakojimus kažkurio to laikmečio Žano Žako Ruso, nusivylusio savo tautiečių morale. Tuo tarpu Sidonius (gyvenęs trim šimtais metų vėliau po Tacito) matė teutonus. Štai kaip juos aprašo:

"Atsidūriau ilgaplaukių apsiaustyje ir buvau klausytis germanų kalbos bei ploti, nors ir beverčiai, dainai girto burgundo, su plaukais dvokiančiais sugedusiu sviestu. Laimingos jūsų akys nematė jų! Laimingos jūsų ausys negirdėję jų!"

Nuo Herodoto atėjusį niekinamą požiūrį parėmė ir kiti:

"Nors paprastai gerai atrodantys, jie nesilaiko asmeninės higienos... Laksto purvini ir basi, net ir žiemą... Tėpa savo šviesius plaukus sviestu ir jiems nerūpi, kad jie dvokia..." (Herwig Wolfram. Gotų istorija)

Ilgų plaukų tepimas sviestu galėjo turėti praktinę naudą – kovoje buvo sunkiau juos sugriebti už plaukų.

Ar tik ne pati Apvaizda skyrė tas tautas Romos imperijos sunaikinimui, kad iš krikščionybės sėklų išaugtų nauja civilizacija? Salvanius iš Marseilles šiaurės ordų reiduose įžvelgė Dievo kerštą. Atrodo, kad ir patys užkariautojai jautė jiems skirtą misiją. Jie žygiavo, bet nežinojo į kur, bet gerai suprato einą griauti. Attila save vadino "Dievo rykšte". Jis savo pareigą išdėstė taip: žvaigždė nukrito, jūra pajudėjo; aš žemės kūjis - kur mano žirgas praeis, žolė nežels. Žinome apie Alaric, patraukusį jūra link pasaulio sostinės. Jo kariai sulipo į laivus, bet niekas dar nežino, kurlink jis nukreips savo flotilę. Kapitonas paklausia barbaro: - 'Prieš ką ruošiatės kariauti?' - 'Prieš tuos, kurie sukėlė Dievo pyktį', - nugriaudi atsakymas.

Barbarų vardu iš pradžių vadinti užpuolikai, Artakserksas ir Darijaus persai, o vėliau pavadinimas pradėtas taikyti šiaurės Europos tautoms. Graikams atėjūnų kalba skambėjo kaip "bar-bar-bar". Kadangi jie nemokėjo klasikinės graikų kalbos, tai laikyti "neraštingais". Šis žodis reiškia ir 'klajūnas', nes dauguma barbarų buvo klajoklių gentys.

Graikams, o vėliau ir romėnams, barbarais buvo visi, kurių kultūra buvo skirtinga. O kadangi tie nuolat užpuoldinėjo, žodis "barbaras" palaipsniui gavo niekinamą prasmę - necivilizuotas, nežmoniškas, nuolat žiauriai besielgiantis žmogus.

Šiaurės Europos barbarai, nors ir mažai civilizuoti, buvo gana sėslūs. Užpuolimai būdavo rengiami tik trūkstant resursų dėl gamtos sąlygų ar kitų priežasčių. Keltų, teutonų ir Norse buvo sudarytos iš kelių genčių. Šiaurės vakaruose ir vakaruose buvo keltai, šiaurinėje Britanijoje gyveno keltai ir piktai (dabar škotai), vakaruose frankai ir galai (keltų šaka), šiaurėje germanų gentys - vandalai, langobardai, alamaniai, markomaniai, čeruski, anglo-saksai, keltai, džutai ir burgundai. Rytuose ir šiaurės rytuose klajoklių gotų gentys - visigotai ir ostrogotai.

Tik nedaugelis barbarų mokėjo skaityti ir rašyti. Tik burtininkai, skaldai, bardai ir vadai pažino runas (germanų raštas) ir oghamas (keltų). Tad istorija buvo perduodama žodine forma- iš kartos į kartą. Tik graikai ir romėnai paliko plačią rašytinę istoriją - o jie negalėjo gerai pasisakyti apie tuos, kurie griovė jų imperiją.

Roma paskelbė žemes į šiaurę nuo Reino savomis. Teutonų gentys įsiuto - prie Teutoberg miško apie 9 m. jie taip sumušė romėnų kariuomenę, kad ši daugiau nebandė užkariauti germanų barbarų.

Romos imperijoje buvo priimti į armiją imti barbarų jaunuolius (Romos imperijos barbarizacija). Vienas tokių barbarų buvo gotas Alaric, "pažeminęs" Romą 410 m. Kitas - vandalas Stilicho.

Odalupiai

(Les Gaulois étaient les écorcheurs de bêtes...)

Galai buvo piemenų ir pionierių, deginusių kelmynus ir atkovojuusių naujus dirbamos žemės plotus, tauta.

Stabmeldystė

(l'idolâtrie et l'amour du sacrilège)

Rimbaud yra pagonis - jis linkęs garbinti netikrus dievus ir niekinti visa, kas šventa. Taip jis atsiduria kitoj pusėj riboženklio ir vietoj dorybių renkasi ydas. Jo šūksnį " gašlumas nuostabus!" galima suprasti kaip provokaciją primenant šventųjų ir atsiskyrėlių gyvenimus, kur jie savo šventumą įgijo tik patyrę pačius gašliausius gundymus (palyg. Šv. Antanas ir jo paršas). Paskutinė yda, tingumas, leidžia išdėstyti neapykantos darbui poziciją.

Nekenčiu amatų

(J'ai horreur de tous les métiers)

Amatas yra tos pačios procedūros kartojimas. Bet koks darbas yra savęs glušinimas, priemonės pavertimas tikslu, žmogaus atitolinimas nuo autentiškumo. Tuo pačiu pasmerkiama ir visa meno, kaip amato, koncepcija ir estetinė Parnaso mokykla. Taipogi XIX a.. "rankų amžiaus"; techninė pažanga ir sumaterialėjimas. Poetas niekas iki to nenusižemins, nedirbs "rankomis".

Tarnavimas, elgetavimas

(La domesticité mène trop loin. L'honnêteté de la mendicité me navre)

Kokie gali būti pragyvenimo būdai? Parsisamdyti tarnu - bet iki kokių nuolaidų gali tai nuvesti? Elgetauti - reiškia nedirbti. Bet tai normalus ir padorus skurdžiaus kelias. Rimbaud gaila tokio skurdžiaus, prarandančio autentiškumą. O nusikaltėliams trūksta doros, laisvės pasirinkti nusikaltimą (kalbant apie "visiškus" nusikaltėlius). Poetas laisvas - ir tie keliai ne jam.

Suktas liežuvis

(ma langue perfide tellement)

Rimbaud vengė dirbti, valkatavo, gyveno siurbėle. Jis atsisakė "naudoti" save, savo dvasines ir fizines jėgas bet kokiam darbui - tol, kol tikėjo savo misija.

Gyvenau visur

(J'ai vécu partout)

Savo dvasios akimis, savo sugebėjimu įsigyventi į europiečio bourgeois buitį. Didžiosios Prancūzų revoliucijos palikimas Žmogaus teisių deklaracija yra ideali buržuazine visuomenei, kuria smerkė poetas, teisių išraiška. Pagal poetą, toji visuomenė tai išsišokėliai, be istorinių šaknų, be dvasinių idealų. Poetas žino esą toks pat, kokie yra "tų ponų sūneliai".

Viduramžių Prancūzijos istorija

(l'histoire de France)

Žmogus gyvena su savo ir savo tautos istorija. Rimbaud apgailėstauja nieko bendra neturįs su praeitimi, jokios dvasinės tradicijos su ja neriša. Jaučiama romantizmo epochos istoriko Michelet veikalo įtaka. Pagal jį, Prancūzijos istorija - jos liaudies ir jos sąmonėjimo istorija bei tos liaudies triumfas - Revoliucija.

Maištas, plėšikavimas

(La révolte, piller)

Nuoroda į XV a. kaimiečių maištą, be jokio aiškaus tikslo, pasibaigusio suirutėmis. Jaučiama, kad ir Rimbaud maištas nenusisėks.

Vyresnioji Bažnyčios dukra

(Fille aînée de l'Église)

Toks yra oficialus istorinis popiežių naudojamas Prancūzijos titulas. Taip Rimbaud Viduramžius sutapatina su krikščionybės istorija.

Žemesnioji rasė

(Race inférieure)

Tokią vietą Viduramžių istorijoje sau skiria Rimbaud. Ir tada jis būtų klajūnas. Kelione į Šv. Žemę jis parodo negalįs visai atsiriboti nuo krikščionybės - nekaltosios Marijos ir Nukryžiuotojo kultai atgyja jame. Jam sunkiausia kovoti su meile žmonėms. XV-XVII a. samdiniai - kartu kareiviai ir plėšikai, laisvės ieškotojai - be tėvynės ir moralės.

Raupsuotasis

(Lépreux)

Viduramžių žmogaus siaubinga baimė raupsuotajam - toks Rimbaud, atstumtasis, atmata, sėdįs ant savo gyvenimo "šukių", "diligėlėse".

Švabų lygumos

(Les plaines souabes)

Švabija (lot. Suevia, vok. Schwaben) su sostine Augsburgu buvo Viduramžių kunigaikštystė pietvakarių Vokietijoje su Juodoju mišku. Romėnai anksčiau šį kraštą vadino Alemannia, nes tuo metu čia gyveno alamanų germanų gentis. Romėnams ją užėmus ji buvo dalis Agri Decumates. Vėliau gavo 5 a. vokiečių migrantų suevi (arba suebi) pavadinimą.

Gajus Julius Cezaris 1 a. paminėjo švabų gentį (kaip grupę apimančią markomanius ir lombardus) kaip gyvenančią į rytus nuo Reino. Kornelijus Tacitas 1 a. mini juos gyvenus centrinėje Vokietijoje. Viena švabų grupė, susiliejęsi su vandalais ir alanais, 407 m. persikėlė į Iberijos pusiasalį. 411 m. jie įsikūrė Portugalijos ir Galicijos teritorijose, o 452 m. ir Kastilijoje. Jie pasikrikštijo ir valdė iki 469 m., kai juos pajungė visigotai.

Apie 500 m. Alemannia valdė Frankų imperija, bet Merovingų dvaras nebuvo stiprus ir Švabija praktiškai buvo nepriklausoma. Vėl ją pajungė po 730 m. Šarlis Martelis. Po imperijos padalijimo 9 a. tarp Karlo Didžiojo anūkų, alemaniai tapo sąlyginai nepriklausomomis kunigaikštystėmis. Pirmoji valdovų šeima buvo Raetianorum, t.y. Šveicarijos perėjų gynėjai. Bet Švabija tuo metu valdė ir dalį žemių į vakarus nuo Reino įskaitant Alzacą.

Kaip politinis vienetas Švabija galutinai nunyko 1268 m. nunykus Hohenstaufen giminei. Tačiau jos idėja nemirė ir 1376 m. 14 miestų susijungė į Švabų miestų lygą. 16 a. Šv. Romos imperijai pradėjus organizuotis aplink Kreis (pažodžiui, "žiedą"), susikūrė "Švabų Kreis", kuri buvo panaši į anglų grafystę. 17-18 a. dalį rytų Europos užėmus otomanų turkams, daugelis švabų pasitraukė į Austro-Vengriją ir Rusiją.

Šiuo metu Švabija laikomos žemės aplink Štutgartą (švabiškas žodis reiškiantis "Stuten garten" arba Marijos stovykla), kur kalbama švabų tarme ir draugišku pasisveikinimu "Grüss Gott".

Solymo sienos

(des remparts de Solyme)

Nuo 1536 m. Solymas (Suleiman) per nepaprastai trumpą laiką (3 m.) perstatė Jeruzalės sienas. Pabaigus sieną, mieste apsistojo otomanų janyčarai ginti jo, o vartus saugojo pėstininkai. Ant sienos įrengta 60 patrankų. Pinigai statybai rinkti iš visos otomanų imperijos, meistrai buvo kviečiami net iš Kairo ir Aleppo, o statybai vadovavo specialus pareigūnas.

Solymo sienos pastatytos virš ankstesnių struktūrų - taip po milžiniško šiaurės vakarų bokštu yra "Goliato bokštas" iš kryžių karų laikmečio. Damasko vartai "spaudžia" trijų ankstesnių vartų liekanas - "Kryžiuočių", Bizantijos ir pagrindinius Romos vartus. Prie jų yra įėjimas į Zedekiah olą, kurioje, kaip manoma, nuo babiloniečių slėpėsi Zedekiah.

Sienos juosia apie 1/3 km² Senąjį miestą, kurio amžius apie 4500 m. Jos turi 8 vartus, kurių vieni uždaryti. Pagrindiniai 4 (Džaffa, Damasko, Liūto ir Siono arba Dovydo) nukreipti į keturias pasaulio šalis. Kiti - šiauriniai Erodo arba Gėlių vartai, Aukso (arba Padėkos) vartai, Mėšlo vartai, vedantys prie vakarinės Raudų sienos

Sabbato šokis

(Je danse le sabbat)

Rimbaud atsimena dar vieną savo persikūnijimo galimybę - pasiduoti Šėtonui ir su šokti raganų puotose.

Sabatai (arba raganų susirinkimai tam tikromis metų dienomis), kai būdavo vaišinamasi paukščių, gyvulių jaunikliais ar nekrikštytas vaikais, šokama ir santykiuojama su Šetonu. Jie sietini su senovės graikų ir romėnų bakchanalijomis ir saturnalijomis. Žodis 'Sabatt' kilęs iš senosios prancūzų kalbos ir, iš dalies, įtakotas hebrajų 'šabbath' (ilsėtis, lot. *sabbatum*, graikų *sabbaton*). Sabato dieną (sabat, šeštadienis) žydai ilsėjosi, nes septintą dieną Viešpats ilsėjosi po pasaulio tvėrimo darbų. Dar anksčiau, babiloniečiai septintąją dieną laikė nelaiminga. Pradinę reikšmę išsaugojo ispanų (Sabado), italų (Sabbato) kalbos, kuriose žodis reiškia šeštadienį. Nereikia sabato painioti su Senojo testamento 'Sabato [kareivijų] viešpaties', kuris kilęs iš sebaoth (namai, daug. iš *saba*, 'kareivija').

Sabato terminas pirmą kartą panaudotas inkvizicijos teisme Tulūzoje 1335 m., bet nebuvo pastoviai naudojamas iki 15 a. vidurio. Po to tapo plačiai naudojamas. Sabatai, sakoma, vykdavo naktį nuošaliuose vietovėse. Viena tokių vietų buvo Brocken, Vokietijos Harz kalnuose, kur didžiausios puotos vykdavo Walpurgisnacht (Beltane), balandžio 30 d.

Šis kraštas ir krikščionybė

(Cette terre-ci et le christianisme)

Kultūra apsiriboja šiais faktoriais - žmogus visiškai sąlygotas visuomenės, kurioje gimęs ir augęs. Rimbaud - tai milijonai paprastų žmonių praeityje. Poeto likimas - visiška vienvė. Jis negali būti nei Kristus išrinktųjų, apaštalų, tarpe; anei didžiūnų, karalių ir princų "iš Dievo malonės". Ironiškas apaštalų ir "pateptųjų" valdovų sugretinimas - ir vienu, ir kitų valdžia kilusi iš to paties dieviško šaltinio (Prancūzijos karaliai vien dėl savo užimamos vietos galėjo daryti stebuklus - gydyti žmones).

Praeitame amžiuje

(Au siècle dernier)

Režiuojamas praeitas amžius, kuriame tebuvo anoniminė liaudis. Jame pasibaigė ir valkatų - klajojančių riterių, piligrimų, samdinių ir "neaiškių karų" - Viduramžių baronų ginčų ir vėlyvesnių dinastijų kivičių, kada, atrodė, buvo kariaujama šiaip sau, be aiškios prasmės - era. 18 a. liaudis, realiai buržuazija, užlieja viską - aristokratijai mirtis.

Liaudis - tai anoniminė, nesąmoninga nekilmingųjų masė, o **tauta** - suabstraktinta, į valstybinės teisės terminologiją įsprausta tos pačios liaudies sąvoka. Tokią pat evoliuciją parodo **protas** - karteizianizmo (Descartes) filosofijos kertinis akmuo, viešpatavęs 18 a., bei **mokslas** - proto pritaikymas pasaulio pažinimui. 19 a. Prancūzijos revoliucija parodė "žemesniosios rasės" triumfą, o liaudį ir protą padarė institucijomis - tauta ir mokslu.

Mokslas

(La science)

Po Viduramžių krikščionybės užsipuolama modernioji visuomenė ir jos viešpats - mokslas. Visas ankstesnes problemas mokslas ėmėsi nagrinėti iš naujo, siekdamas duoti peno ir kūnui, ir dvasiai: medicina - tai tik naujas "bobučių liekarstvy" variantas, o filosofija - tik orkestrui pritaikytos liaudies dainos. Ką princas skaitė ar prašė aiškinti apie keliones ar žvaigždžių judėjimą - dabar geografija, kosmografija. Uždrausti alchemikų "žaidimai" virto chemija...

Naujoji aristokratija

(La nouvelle noblesse)

Pranašiškas pasišaipymas iš mokslininkų pretenzijų (scientizmas, Renanas). Mūsų technokratinė visuomenė nesuvaldo savo pačios sukurtų priemonių (atominė energija ir pan.). Kas tada yra progresas?

Kodėl pasauliui nesisukti?

(Le monde marchez! Pourquoi ne tournerait-il pas?)

Perfrazavimas Galilėjaus žodžių, išreiškusių jo pasitikėjimą mokslu: "o vis dėlto ji sukasi!" ir kartu ironija - naujoji technokratija tik atkartoja tai, kas jau buvo nieko nauja neįnešdama.

Skaičių vizija

(La vision des nombres)

Mokslas - pasaulio sumatematikinimas, pastangos kokybę (dvasią) išreikšti kiekybe, skaičiais.

Einame prie dvasios

(Nous allons à l'*Esprit*)

19 a. šūkis: žmogaus dvasia, ginkluota mokslu, viską išaiškina - greitai prasidės dvasios karalystė. Ir toliau pasišaipoma iš pozityvistų pranašiško tono - imdamiesi pranašauti, jie pamiršta, kad yra mokslininkai: "aš kalbu kaip orakulas".

Pagoniški žodžiai

(Les paroles païennes)

Netikėdamas nauju Dievu (Mokslu), neįsiliedamas į jo liaupsinimo chorą, Rimbaud "norėtų" tylėti. Bet jam lemta aiškiaregio lemtis.